

III

(Pripravljalni akti)

EVROPSKI EKONOMSKO-SOCIALNI ODBOR

473. PLENARNO ZASEDANJE 13. IN 14. JULIJA 2011

Mnenje Evropskega ekonomsko-socialnega odbora o sporočilu Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij – Reševanje izzivov na blagovnih borzah in na področju surovin

(COM(2011) 25 konč.)

(2011/C 318/12)

Poročevalec: **g. ZBOŘIL**Soporočevalec: **g. GIBELLIERI**

Evropska komisija je 2. februarja 2011 sklenila, da v skladu s členom 304 Pogodbe o delovanju Evropske unije Evropski ekonomsko-socialni odbor zaprosi za mnenje o naslednjem dokumentu:

Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij – Reševanje izzivov na blagovnih borzah in na področju surovin

COM(2011) 25 konč.

Posvetovalna komisija za spremembe v industriji, zadolžena za pripravo dela Odbora na tem področju, je mnenje sprejela dne 7. junija 2011.

Evropski ekonomsko-socialni odbor je mnenje sprejel na 473. plenarnem zasedanju 13. in 14. julija 2011 (seja z dne 14. julija) s 142 glasovi za, 4 glasovi proti in 3 vzdržanimi glasovi.

1. Sklepi in priporočila

1.1 EESO pozdravlja sporočilo Komisije *Reševanje izzivov na blagovnih borzah in na področju surovin* (COM(2011) 25 konč.) in evropsko pobudo za surovine kot pomembna koraka za reševanje tega ključnega vprašanja.

1.2 Čeprav ni razloga za prepričanje, da svetu dolgoročno grozi dokončno izčrpanje katere od pomembnih in nujno potrebnih surovin, pa kratkoročno obstaja nevarnost pomanjkanja. Sprožijo jo lahko politični ali gospodarski dejavniki, če se določena surovina, potrebna v visokotehnoški proizvodnji EU, proizvaja le v majhnem številu držav. Virov, s katerimi bi lahko spremenili sedanjo ponudbo, je količinsko dovolj, poleg tega pa se nahajajo v več državah, na primer v Avstraliji, na Danskem

(Grenlandija) in v ZDA; vendar se je trenutno veliko ceneje zanašati na sedanjo dobavno verigo. Nekatere države so že pokazale, da bodo takšen vpliv uporabile za uveljavitev svojih gospodarskih in političnih interesov.

1.3 EESO zato poziva Evropsko komisijo, naj spremlja razmere na mednarodnem trgu nujno potrebnih surovin (na seznamu v dokumentu COM(2011) 25 konč., ki bi ga bilo treba redno dopoljevati). EESO priporoča, da se pripravi več možnih scenarijev, vključno z najslabšim, v katerih se opišejo nevarnosti in možne rešitve. Poleg tega se strinjamo, da je treba nadaljevati s pogajanjem na mednarodni ravni (STO) in spodbujati prosto trgovino tudi na trgih surovin. Sodelovanje z drugimi državami v podobnem položaju (ZDA, Japonska, Južna Koreja) bi bilo treba poglobiti.

1.4 EESO se zavzema za aktivnejšo zunanjo politiko glede zanesljivosti oskrbe s surovinami za industrijo EU. V ta namen bi bilo treba opredeliti ključne smernice diplomacije za surovine, o katerih bi se morale dogovoriti države članice. Dvostranski trgovinski sporazumi in diplomatska dejavnost so bistvenega pomena za zagotavljanje nujno potrebnih surovin za industrijo v EU. To je takojšen in težak izziv za novoustanovaljeno diplomatsko službo EU. Treba se je ne le neposredno osredotočiti na zagotavljanje ključnih surovin, temveč ustvariti tudi pozitivno okolje za interese EU v ciljnih državah. Dejstvo, da spada EU med najbolj priljubljene in najpomembnejše trge na svetu, je treba izkoristiti.

1.5 Politika na področju surovin mora biti sestavni del industrijske politike EU, da bi:

- spodbujali učinkovito rabo virov, tako virov primarne energije kot tudi surovin, ter s tem ločevanje rasti od porabe virov;
- oblikovali dosledno politiko „urbanega rudarstva“, katere cilj je pridobivati dragocene surovine iz tega vira in omogočiti njegovo uporabo, ter spodbujati s tem povezana nova znanja in delovna mesta;
- povečali raziskave in razvoj glede možnosti za nadomestitev nujno potrebnih surovin;
- ohranili in povečali zaposlovanje v evropskem ekstraktivnem sektorju ter zagotovili stalno izobraževanje in usposabljanje delovne sile. Prehod na trajnejše ekstrakcijske dejavnosti bi moral na vseh ravneh spremljati socialni dialog.

1.6 EESO meni, da je oblikovanje strateške zaloge nujno potrebnih surovin ena od možnih rešitev, in priporoča izvedbo ocene učinka, s katero bi se pokazalo, ali je takšna možnost izvedljiva v primeru uresničitve najslabšega možnega scenarija. Takšen ukrep bi lahko imel tudi negativne stranske učinke (npr. premajhna prožnost, vpliv na cene blaga itn.), zato ga je treba pozorno preučiti, se o njem posvetovati in v sprejemanje odločitev vključiti predstavnike industrije EU.

1.7 EESO priporoča, da se sprožijo pobude v podporo raziskavam, zbiranju podatkov in spremljanju na področju sedanjih ali potencialnih virov surovin v državah članicah in tudi v tretjih državah. Podatki, pridobljeni s takšnimi raziskavami ali pri zbiranju podatkov, ki so pridobljeni s pomočjo javnih sredstev, morajo biti dostopni vsem akterjem na trgu EU in vsem nacionalnim organom znotraj nje.

1.8 Odbor meni, da so raziskave in razvoj bistveni dejavniki politike na področju surovin. Za uspešen razvoj je potrebno

sodelovanje glavnih proizvodnih panog (Evropske tehnološke platforme – partnerska pobuda na področju surovin v okviru sporočila Komisije z naslovom „Unija inovacij“). Politika surovin se mora kot prednostna naloga odražati v prihodnjem osmem okvirnem programu za raziskave in inovacije v EU.

1.9 EESO priporoča, naj se podpre obstoječe ali prihodnje pridobivanje surovin v državah članicah, ki je v skladu s predpisi EU na področju varstva okolja, sociale ter zdravja in varnosti. Domača ponudba mora predstavljati enega od stebrov vseh politik na področju surovin.

1.10 EESO podpira recikliranje surovin in poudarja, da je treba ohraniti največjo možno stopnjo recikliranja, kjer je to ekonomsko in tehnično izvedljivo. EESO priporoča podporo pridobivanju iz starih rudniških odpadkov, ki vsebujejo pomembne količine najrazličnejših kovin.

1.11 Odbor podpira ukrepe za reguliranje finančnih trgov za primarne proizvode, ki jih je pripravila Evropska komisija za izboljšanje transparentnosti, kakovosti informacij in mehanizmov nadzora.

2. Dokument Komisije, uvod

2.1 Komisija je 2. februarja 2011 objavila sporočilo Reševanje izzivov na blagovnih borzah in na področju surovin (COM(2011) 25 konč.). Dokument je širši od prvotnega namena, ki je bil zajeti izzive na področju surovin. Sedaj zajema tudi blagovne trge, in sicer tako fizične, na katerih se trguje z blagom, kot tudi finančne trge za trgovanje z izvedenimi instrumenti na blago.

2.2 Blago je vsak proizvod z nizko dodano vrednostjo, ki je zato zelo občutljiv na cenovno konkurenco. Med blago spadajo surovine, kmetijski proizvodi in osnovne dobrine. Blagovne borze postajajo v zadnjih letih vse bolj nestanovitne, gibanja cen pa so brez primere.

2.3 Razprava o pomembnosti različnih dejavnikov za cene blaga še poteka, vendar pa je očitno, da so gibanja cen na različnih blagovnih borzah tesneje povezana in da so blagovne borze tesneje navezane na finančne trge.

2.4 V letih 2002 do 2008 je prišlo do velikega povečanja v povpraševanju po surovinah, kar je bilo posledica močne gospodarske rasti, zlasti v državah v vzponu, kot so Kitajska, Indija in Brazilija, vendar pa tudi v drugih, manjših državah v vzponu v Aziji, Ameriki in zlasti v Afriki. Povečano povpraševanje se bo še okrepilo zaradi hitre industrializacije in urbanizacije v omenjenih državah.

2.5 Zaradi nestanovitnih cen blaga v zadnjih letih so nekatere države uvedle omejitve na izvoz določenih ključnih materialov, kot so redke zemlje (na primer prazeodim, neodim in nekateri drugi elementi in minerali, ki veljajo za pomembne zaradi vse večje uporabe v novih tehnologijah). Te omejitve skupaj z drugimi ozkimi grli v trajnostni oskrbi s surovinami predstavljajo resničen izziv za evropsko industrijo in potrošnike, s katerim se je treba soočiti.

2.6 Sporočilo opisuje razvoj dogodkov na svetovnih blagovnih borzah ter razlaga spremembe na fizičnih trgih (energija, kmetijstvo in zanesljiva preskrba s hrano, surovine) in vse večjo soodvisnost blagovnih borz in povezanih finančnih trgov. Odzivi politike EU sledijo enaki logični strukturi.

2.7 Na ravni EU je bila pripravljena pobuda za povečanje nadzora, celovitosti in preglednosti trgovanja na energetskih trgih. Pojavilo se je tudi veliko pobud za izboljšanje delovanja prehranske verige in preglednosti trgov za kmetijske proizvode. V okviru tekočih reform regulativnega okvira za finančne trge je Komisija tudi opredelila ukrepe za povečanje celovitosti in preglednosti trgov izvedenih finančnih instrumentov.

2.8 Ključni del dokumenta je Evropska pobuda za surovine, ki temelji na treh stebrih:

- zagotavljanje enakovrednih pogojev glede dostopa do virov v tretjih državah;
- spodbujanje trajnostne dobave surovin iz evropskih virov;
- povečanje gospodarnosti ravnanja z viri in spodbujanje recikliranja.

Predstavljene so dosedanje ugotovitve glede tega, katere surovine so nujno potrebne, ter ugotovitve s področja trgovine, razvoja, raziskav, gospodarnega ravnanja z viri in recikliranja.

2.9 Čeprav je bil dosežen znaten napredek pri izvajanju pobude za surovine, so potrebne nadaljnje izboljšave. Ključnega pomena je celovit pristop, ki temelji na treh stebrih, saj vsak od njih prispeva k zagotavljanju poštene in trajnostne oskrbe s surovinami v EU.

3. Splošne ugotovitve

3.1 EESO pozdravlja pobudo Komisije za reševanje vprašanj na področju surovin in njeno sporočilo, ki povzema rezultate

obširnega analitičnega dela v zvezi s tem. Cenimo tudi ugotovitve s posvetovanj z zainteresiranimi stranmi in prispevke drugih sodelujočih organov EU.

3.2 Evropa mora zavzeti svoje mesto v novem svetu, v katerem bodo gospodarstva v vzponu porabila večji delež razpoložljivih surovin na svetu, podobno kot razvite države. Vemo, da to ni mogoče, zato mora Evropa zmanjšati intenzivnost rabe surovin. Prvi pokazatelj te resničnosti je dejstvo, da cene industrijskih surovin določa kitajski trg, ki je največji porabnik na svetu, pogosto pa hkrati tudi največji proizvajalec. Posledica te prevlade bo pojav novih blagovnih borz (promptnih in terminkskih) na Kitajskem v prihodnjih letih. Ti trgi postajajo vse bolj referenčni v svoji panogi.

3.3 Politika na področju surovin mora biti sestavni del industrijske politike EU, da bi:

- spodbujali učinkovito rabo virov, tako virov primarne energije kot tudi surovin, ter s tem ločevanje rasti od porabe virov;
- oblikovali dosledno politiko „urbanega rudarstva“, katere cilj je pridobivati dragocene surovine iz tega vira in omogočiti njihovo uporabo ter spodbujati s tem povezana nova znanja in delovna mesta;
- povečali raziskave in razvoj glede možnosti za nadomestitev nujno potrebnih surovin (Japonska je že začela s tovrstnim programom);
- ohranili in povečali zaposlovanje v evropskem ekstraktivnem sektorju ter zagotovili stalno izobraževanje in usposabljanje delovne sile. Prehod na trajnejše ekstrakcijske dejavnosti bi moral na vseh ravneh spremljati socialni dialog;
- zagotovili, da bo politika javnih naročil v državah v razvoju, zlasti afriških, šla z roko v roki z naložbami v socialo in infrastrukturo v teh državah (kot v zadnjih letih to počne Kitajska v Afriki).

3.4 Po drugi strani pa vključevanje blagovnih borz in celo finančnih trgov do neke mere manjša osredotočenost sporočila. Odbor razume, da je potrebna širša slika o tem problemu. Vprašanje pa je, ali je bil okvir vzpostavljen sorazmerno.

3.5 Ni sporno, da imajo blagovne borze, tako fizični trgi kot trgi izvedenih finančnih instrumentov na blago, številne podobnosti, vendar pa se med seboj tudi zelo razlikujejo, med drugim zaradi svojih posebnosti. Skupna kupna moč EU bi morala biti zelo močan argument, četudi pogajanja o trgovinski politiki in naročilih večinoma potekajo na dvostranski ravni.

3.6 Jasno je, da je potrebna skupna strategija EU, ki se mora odražati na dvostranskih pogajanjih, kar pomeni, da mora pojem diplomacije na področju surovin postati stvarnost. EESO opozarja, da bi morale poleg „trdih“ dejstev imeti pomembno vlogo tudi „mehke“ teme, kot je ustvarjanje pozitivnega čustvenega okolja. Evropa mora opredeliti glavne smernice nove diplomacije na področju surovin, ki bi morale vključevati naslednje:

- uresničevanje pobude Tonyja Blaira o preglednosti ekstraktivnih industrij (2003), da bi tako spodbudili prostovoljni podpis s strani vseh evropskih držav;
- zahtevo, da vsako ekstraktivno podjetje, ki kotira na evropskih borzah, objavlja svoj dobiček po posameznih državah (kot je storil Hong Kong junija 2010);
- sprejetje zakonodaje, ki bo ekstraktivno industrijo zavezala k objavi podatkov o tem, koliko plačajo posamezni vladi in državi (podobno Dodd-Frankovemu zakonu, ki so ga ZDA sprejele leta 2010);
- spoštovanje smernic OECD za velike mednarodne korporacije kot standardnega kodeksa ravnanja;
- zahteva po sprejetju standarda ISO 26000, kar bi pripomoglo k višji ravni socialne odgovornosti podjetij na mikroekonomski ravni.

3.7 Osredotočena strategija na področju surovin bi morala imeti skupen cilj – močno, visoko konkurenčno, v Evropi delujočo industrijo, ki ni le zelo učinkovita glede emisij CO₂, ampak zna tudi pametno uporabljati vire in izpolnjuje zahteve potrošnikov in državljanov EU.

3.8 S svetovnega stališča postaja naša regija vse manjša, zato do virov, ki jih potrebujemo, ne moremo več dostopati enako zlahka kot v preteklosti, saj jih sedaj potrebujejo tudi drugi. Zato moramo toliko pametneje uporabiti surovine, ki jih

imamo na voljo ali ki jih dobivamo od drugod. Pri politiki na področju surovin gre za prihodnost naše družbe in celo za nacionalno varnost, podobno kot v ZDA.

3.9 Iz samega razloga za razvoj politike EU na področju surovin izhaja, da se za rast ne smemo zanašati zgolj na pridobivanje surovin. Surovine moramo pametno uporabljati, kar pomeni, da moramo za vsako tono porabljenih surovin ustvariti kar najvišjo dodano vrednost.

3.10 Obstajajo pa še drugi vidiki dosledne politike na področju surovin, ki jih še nismo upoštevali, čeprav imajo lahko še večji vpliv na razpoložljivost surovin. Eden izmed njih je na primer skladnost te politike z drugimi politikami EU, ki bi morale biti skladne tudi druga z drugo, da se preprečijo težave glede razpoložljivosti surovin.

3.11 Politika na področju surovin in njeno izvajanje na ravni EU ter tudi v državah članicah morata biti popolnoma usklajena z industrijsko politiko, politiko na področju inovacij in učinkovite rabe virov, okoljsko politiko, kmetijsko politiko in ukrepi na tem področju, energetska politika in zlasti politiko obnovljivih virov energije ter trgovinsko in konkurenčno politiko. Takšen celostni pristop bo industriji EU omogočil, da bo surovine, ki jih potrebuje, uporabljala pametno in trajnostno ter tako prispevala k uresničevanju strategije Evropa 2020.

3.12 Oblikovanje politike na področju surovin na podlagi kratkoročno nujno potrebnih materialov pa ni dovolj. Potrebna je resna analiza srednje- in dolgoročnih učinkov nekaterih politik EU ter ocena njihovega vpliva na surovine. Nekaterih surovin, ki so danes lahko dostopne, lahko začne primanjkovati že v razmeroma kratkem času. Nekatere pomembne surovine (npr. železove rude in premog za koksanje) niso vključene v sporočilo, čeprav bi njihova razpoložljivost ter ustrezna količina in kakovost lahko bile kmalu ogrožene. Poleg tega nestabilnost in stalen porast njihovih cen predstavljata element negotovosti v vrednostnih verigah največjih evropskih proizvodnih panog.

3.13 Če bi na primer obvezni cilji na področju obnovljive energije ostali nespremenjeni, bi bile tradicionalne in novo nastajajoče biotehnološke industrijske panoge ogrožene. To odpira veliko kompleksnejšo razpravo o trajnostnosti, nadomeščanju in pametni uporabi virov. Potrebujemo politični pogum za razpravo o teh temah ter za uskladitev podobno razhajajočih se politik. Če bo potrebno, bi morala EU imeti dovolj poguma, da doslej sprejete odločitve spremeni na podlagi celostnih ocen učinka, ki skrbno preučijo dokončne posledice ambicioznih okoljskih ciljev, zlasti če odločitev EU niso pospremili ustrezni ukrepi drugih gospodarskih sil.

4. Posebne ugotovitve

4.1 Fizični blagovni trgi

4.1.1 Z rastjo svetovnega prebivalstva (na 9 milijard leta 2050) se bo nedvomno okrepila konkurenca na trgih virov primarne energije (zlasti plina in nafte). Pritiski so vse večji tudi na trgu premoga. Če je torej EU odločena, da bo ohranila sedanje socialne standarde in blaginjo v državah članicah, mora izkoristiti vse domače vire primarne energije, vključno z novo odkritimi zalogami plina iz skrilavca. Seveda mora biti uporaba teh virov v skladu z okoljskimi standardi EU.

4.1.2 Električna energija je predpogoj za dostojen razvoj človeštva. Neuravnotežen razvoj zmogljivosti za njeno proizvodnjo in prenosnih omrežij lahko pripelje do katastrofalnih posledic ter socialnega in gospodarskega razpada družbenih struktur. Skupna energetska politika EU bi morala odpraviti vsa neskladja in negotovosti v naložbenem okolju, da bi tako preprečila morebiten primanjkljaj proizvodnih zmogljivosti po letu 2020.

4.1.3 EESO se zaveda, da je zanesljivost preskrbe s hrano na nestanovitnih trgih resen problem. SKP ter druge ustrezne politike EU in nacionalne politike bi morale biti prednostno usmerjene k zagotavljanju te zanesljivosti. EESO se zavzema za zaščito rodovitnih zemljišč za namene kmetijstva, kar bi bilo treba upoštevati v vseh ustreznih politikah; te bi morale biti oblikovane in usklajene s ciljem, da se prepreči izguba teh zemljišč, zlasti kot posledica tekmovanja med politikami ali pobudami ali kot posledica urbanizacije. V tem okviru bi bilo treba vzpostaviti pravična pravila igre tudi za mednarodno trgovino, da bi odražala naravne pogoje posameznih geografskih območij.

4.1.4 Obširno mednarodno sodelovanje je potrebno tudi pri ocenjevanju svetovnih trendov ter razlikovanju med njimi in občasnimi nihanjem na posameznem trgu oziroma pri posamezni poljščini. Nevarne trende je treba preprečevati.

4.1.5 Z uporabo zanesljivih znanstvenih načel je treba ohraniti in povečati donos pridelkov, saj je obdelovalnih površin vse manj, po izračunih pa bo leta 2050 treba zagotoviti hrano za devetmilijardno svetovno prebivalstvo.

4.2 Blagovni in povezani finančni trgi

4.2.1 Kljub vrsti ukrepov za reguliranje finančnih trgov, ki jih je Evropska komisija sprožila v zadnjih letih, se investicijski tokovi na trgu proizvodov, predelanih iz primarnih proizvodov, še naprej znatno odmikajo od naloge kritja tveganj, za katero so bili zasnovani, in se usmerjajo v kratkoročne spekulativne operacije, ki povzročajo močna izkrivljanja cen in resno škodo najšibkejšim akterjem na trgu, zlasti potrošnikom ter malim in srednje velikim podjetjem.

4.2.2 Odbor potrjuje ugotovitve Komisije, da je potrebno boljše razumevanje interakcije med fizičnimi in finančnimi blagovnimi trgi. Podpiramo tudi priporočeno usmeritev k večji preglednosti in tudi odgovornosti tistih akterjev na trgu, ki bi kršili dogovorjena pravila. Treba je olajšati dostop posameznih akterjev na trgu, zlasti malih in srednjih podjetij, do finančnih sredstev, saj je to ključna prednostna naloga za nadaljnji razvoj in inovacije.

4.3 Evropska pobuda za surovine

4.3.1 Odbor pozdravlja to pobudo kot pomemben sestavni del strategije Evropa 2020. Odraža tudi vprašanje učinkovitosti virov, vendar bi bilo treba ti dve politiki uskladiti v največji možni meri ter v smeri čim višje dodane vrednosti za državljane EU.

4.3.2 Pojem nujnosti v pobudi za surovine pa zamegljuje potrebo po splošnejšem pregledu nabora ustreznih politik in njihovi podrobni oceni. Takšen celovit pristop bi omogočil ustrezno usklajenost politik in bi prinesel veliko večje sinergijske učinke.

4.3.3 Seznam nujno potrebnih surovin je po drugi strani dobro vodilo za prednostne naloge, ki bi jih morala novoustanovljena diplomatska služba EU opravljati v okviru diplomacije za surovine.

4.3.4 Seveda bi bilo treba seznam redno pregledovati v skladu z določenimi merili in ugotavljati, ali nujnost za navedene surovine še vedno velja. Dosledni podatki ter tehnično znanje in poznavanje trgov so v okviru pobude za surovine nesporno potrebni.

4.3.5 Pomanjkanje surovin nedvomno zahteva tudi redno preverjanje učinkovitosti virov. Po drugi strani so stalno rastoče cene najboljša motivacija za učinkovitost, ki je neločljiva sestavina vsakega trajnostnega poslovanja. K nenehnemu prizadevanju za najvišjo učinkovitost virov lahko pripomorejo standardi uspešnosti in ekološko oblikovanje.

4.3.6 Nevarnost vse večjega pomanjkanja surovin in naraščanja cen je treba analizirati na mikroekonomski ravni ter ugotoviti njen vpliv na konkurenčnost in na ohranjanje delovnih mest v ogroženih panogah.

4.3.7 Trgovinska strategija EU za surovine mora biti dovolj previdna in prožna. Ker se dejanska trgovina odvija na dvostranski ravni, kar večinoma pomeni na ravni posameznih držav članic, je še toliko težje doseči enotno trgovinsko politiko EU. Kot kaže, od STO ne gre pričakovati veliko, čeprav je v procesu vzpostavljanja verodostojnosti treba spoštovati medsebojno dogovorjena pravila.

4.3.8 Omejenost surovin po drugi strani spodbuja raziskave in razvoj ter inovacije, tako v smeri nenehnega izboljšanja učinkovitosti virov kot tudi ustrezne nadomestitve nekaterih surovin. Treba je omeniti, da so nekatere nujno potrebne surovine ključnega pomena za visoko učinkovite tehnologije, zato smo v nekakšnem začaranem krogu.

4.3.9 Komisija mora največje evropske proizvodne panoge zlasti prek evropskih tehnoloških platform vključiti v posebno pobudo za partnerstvo na področju surovin v okviru sporočila Komisije o vodilni pobudi „Unija inovacij“, ob upoštevanju, da so se standardi kakovosti pri nekaterih surovinah v zadnjih letih poslabšali. Obstaja zahteva po delovnih mestih za vse bolj usposobljeno delovno silo, da se uresniči velik inovacijski potencial proizvodnih procesov.

4.3.10 Odbor pozdravlja pobudo Komisije za razvoj smernic, kako medsebojno konkurenčne dejavnosti pridobivanja mineralov uskladiti z okoljevarstveno zakonodajo Natura 2000. To je bistvenega pomena za pravično, zdravo in trajnostno sosedsvo ter za zagotavljanje domače preskrbe s surovinami, ki mora biti eden izmed stebrov vseh politik na področju surovin.

4.3.11 EESO tudi opozarja na svoje mnenje o dostopu do sekundarnih surovin ⁽¹⁾ in potrjuje sklepe in priporočila tega mnenja. Tu je treba omeniti priporočilo v zvezi s prožnostjo instrumentov, ki so potrebni za to, da se sekundarne surovine v največji možni meri zadržijo v EU.

4.3.12 Odbor pogreša tudi informacije o vplivu politike na področju surovin na zaposlovanje, zlasti o tem, kolikšen delež delovnih mest bi bil ogrožen, če cilji politike ne bi bili izpolnjeni.

4.4 Razpravljati bi bilo treba tudi o najslabših možnih scenarijih, na primer o kratkoročnem začasnem pomanjkanju ključnih nujno potrebnih surovin. Politika, ki bi bila namenjena blažitvi učinka za evropsko industrijo, bi lahko vključevala tudi odločitev o oblikovanju strateških rezerv izbranih surovin. O takšnih politikah so že razpravljale države zunaj Evrope (ZDA, Koreja in Japonska). Čeprav bi lahko imele nekaj negativnih vplivov na trge surovin, pa bi lahko pomagale premostiti določeno obdobje, ko posamezne surovine na trgu ne bi bile na voljo v ustreznih količinah.

V Bruslju, 14. julija 2011

Predsednik
Evropskega ekonomsko-socialnega odbora
Staffan NILSSON

⁽¹⁾ Mnenje Evropskega ekonomsko-socialnega odbora o dostopu do sekundarnih surovin (staro železo, reciklirani papir itd.), UL C 107 z dne 6.4.2011, str. 1.